

Bene Zoltán

Részlet az író Isten, ítélet című regényéből

HARMINCKETEDIK FEJEZET

melyben Szórád Lőrincnek Avignonba menet útját állják az útonállók

Jóllehet amikor a királyné Rómába érkezett, mind a Colonnák, mind az Orsinik nagy tisztelettel fogadták, mélyen meghajtották előtte a derekukat, keresték a kegyeit és szent esküvéssel ígérték meg, hogy sürgetni fogják úgy nápolyi kapcsolataiknál, mint a Szentatyánál András herceg megkoronázását, Erzsébet fenséges asszony, bár látszólag elégedetten hallgatta őket, Szórád Lőrinc beszámolója és a saját tapasztalatai alapján egy pillanatig sem hitte, hogy valóban számíthat rájuk. Abban bízott csupán, hogy a rengeteg arany, amit kaptak, eltántorítja őket attól, hogy nyíltan Johanna mellett korteskedjenek, mi több, ennyi pénzért talán még a királynő burkolt támogatásától is elállnak.

A királyné egy szombaton, Szent Ferenc nyolcadának napján felemás érzésekkel hagyta el Rómát, hogy visszatérjen Nápolyba.

Szórád Lőrinc és Edömér akkor már Avignon felé tartott.

Még tombolt a nyár, amikor Erzsébet királyné követséget küldött VI. Kelemenhez a fia megkoronázása ügyében, ám a követekről nagyon régóta nem érkezett semminémű hír. A küldötteket talán útonállók támadták meg, talán a pápa túlságosan szívélyes vendégszeretetét élvezték, talán azt is elfelejtették, mi a kötelességük – akármi is történt, mindenféleképpen ki kellett deríteni, mit végeztek és mit nem.

Éz a feladat Lőrincre hárult.

Erzsébet még Rómában időzött, amikor a Castel Nuovóba megérkezett lóhalálában Vid nyitrai püspök. Szigorú száját keskeny vonallá húzta össze, szigorú arcán rendíthetetlen kifejezés ült. Nem tűnt fáradtnak, pedig nem volt már fiatalember, és sokat törődött az úton. Röviden, célratörően vázolta a megbízatást Lőrincnek.

– Derítsd ki, mi történik ott! – zárta a szavait. – A királyné és Damján testvér nevében utasítalak, hogy a lehető legjobban és leggyorsabban végezd el, amit el kell végezned!

Lőrinc megsókolta a felé nyújtott kezét, és máris rohant, hogy teljesítse a parancsot. A szíve a torkában dobogott, hogy újra hallotta Damján testvér nevét. Vajon itt lehet Itáliában? Vagy csak azért hivatkozott rá a püspök, mert tudta, hogy Lőrinc az ő embere? Akárhogy is, ez eggyel több ok arra, hogy iparkodjanak. A királynénak nem akart csalódást okozni, Damján testvérnek pedig nem mert.

Nápolyból Róma vidékére minden bonyodalom nélkül eljutottak. A Város környéke olyan kihalt volt, mint amikor legutoljára jártak erre. Akár valami Isten háta mögötti, civilizálatlan tartomány. A régi hadi út mentén elvadult bokrok terpeszkedtek, szántóföldet hosszú mérföldeken keresztül jóformán nem is láttak. Viterbo irányába igyekeztek, mert bár az út Avignonba sokkal gyorsabb lett volna tengeren, megbízható hajót az őszi viharok közeledtén nehéz lett volna találni.

– Ha csak annyira kíméljük magunkat és a lovainkat, amennyire szükséges, két hét alatt odaérhetünk – számolt Lőrinc.

– Milyen messzire igyekszünk, úrfi?

– Úgy vélem, úgy száztizenöt mérföldre vagyunk Avignontól.

– Az a legrosszabb esetben húsz nap – vélte Edömér.

– Még ha minden összeesküszik ellenünk, akkor is elég rá annyi idő. De magam is úgy hiszem, a két hét is elegendő kell hogy legyen. Sőt, attól függően, milyen a terep, talán tizenkét nap alatt is odaérhetünk.

Tartották magukat a tervhez. Útjuk második napján, kora este elérték Viterbót, ahol egy fogadóban háltak, bort és kenyeret vásároltak, hogy éhüket csillapítsák, és másnap hajnalban indultak tovább

„Nem hallottak soha Magyarországról,
Edömér. Az sem biztos, hogy Velence vagy
Genova neve ismerősen csöng a fülükben”

Siena irányába. Jól haladtak, a lakott helyeket elkerülték, hogy egyrészt kitérjenek minden lehetséges veszedelem elől, másrészt időt nyerjenek.

– Három nap alatt akár abban a Sienában, vagy hogy is hívjákban lehetünk – állapította meg magában Edömér az első pihenőjükön, egy hegyoldal árnyékában meghúzódó liget szélén.

Mégsem értek oda sem három, sem harminc-három, sem háromszázharminchárom nap alatt. Amikor ugyanis indulni készültek, egyszerre tucatnyi alak vette őket körbe.

– Elszundítottam – hörögte Edömér az újat markolva, aztán azt motyogta mérgesen, hogy: – Öregszen, úrfi, öregszen...

A marcona férfiakat sovány, összetört orrú fickó vezette, aki alig érthető tájszólásban szólította föl Lőrincet és Edömért a megadásra. Lőrinc nagy nehezen megértette, mit akar, és kezét kun kísérője karjára téve jelezte, hogy nincs értelme az ellenállásnak. Hosszan, a szavakat körültekintően megválogatva és lassan megformázva magyarázta el a haramiavezérnek, hogy ők egy nápolyi nagyúr emberei, akikért komoly váltságdíjat remélhetnek.

– Zsiványok vagy rosszabbak? – kérdezte Edömér, miközben a csapat tanakodott.

– Zsiványok – válaszolt Lőrinc. – Itália tele van ilyenekkel, sokat hallottam felőlük Páduában is, Nápolyban is.

– Mekkora bajban vagyunk?

– Amíg azt hiszik, váltságdíjat kaphatnak értünk, nem kell tartanunk tőlük.

– Miért nem hivatkozol a felséges asszonyra?

Lőrinc mosolyogva csóválta a fejét.

– Nem hallottak soha Magyarországról, Edömér. Az sem biztos, hogy Velence vagy Genova neve ismerősen csöng a fülükben. Meg aztán nem is árulhatjuk el magunkat, még az ilyen semmiháziaknak se, mint ezek.

– Milyen nyelven karattyoltok? – lépett hozzájuk a hórihorgas.

– Egy messzi országból származunk – szótagolta Lőrinc. – A tengeren túlról.

– Frankok vagytok?

– Nem, nem nyugatról, hanem keletről érkezünk.

Erre a betört orrú odaintett magához egy barna bőrű embert, akinek a fejét kendővel kötötték be, mint az öregasszonyokét szokás.

– Ez is keletről való.

– A nevem Mahmud, effendi – szólalt meg jól érthető olasz nyelven a fejkendős. – Az oszmán szultán egyik kereskedőhajóján szolgáltam, amíg el nem sülyesztett bennünket egy velencei gálya. Csaknem odavesztem, hónapokig bolyongtam idegen földeken, aztán egy nápolyi haramia elfogott, és eladott rabszolgának egy fogadósna. Esztendőig szolgáltam, míg meg tudtam szökni. Megint bolyongtam és éheztem, az enyéimhez képtelen voltam visszajutni. A legszívesebben már visszatértem volna a fogadós-hoz, amikor ezek az emberek végre megmentettek. Ti azonban nem olyan messziről származtok, mint én – mérte végig a két foglyot Mahmud –, a sorsotok sem olyan hányatott, mint az enyém. És erre fogadni is mernék, ha a fogadás nem lenne bűn.

Lőrinc nem ellenkezett.

– Nem, nem olyan messziről, valóban. A magyar király birodalmában születtünk, most azonban egy nápolyi úr szolgálatában állunk. Urunk ki fog váltani minket, és ebben olyan biztosak lehettek, akár abban, hogy a Nap minden reggel keleten kél és minden este nyugaton nyugszik.

Mahmud megvonta a vállát, hadart valamit a többieknek.

Lőrincnek és Edömérnek egy zsákba kellett dobniuk a fegyvereiket, az erszényeiket begyűjtötték, azonban nem kötötték meg őket, és a lovaikat sem vették el.

– Rietibe tartunk – vetette oda nekik Mahmud.

– Onnan talán Tivoliba. Tivoliból üzenünk az uratoknak. Ha kedvünk tartja. ■